

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIV. Idem probatur ex testimoniis summorum Pontificum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

non interfuerint, nec à Lutheranis, cum sint post annum DC. celebrata. Nimirum Lugdunense sub Innocentio IV. ut habetur cap. i. de Homicidio in Sexto. Viennense sub Clemente V. ut habetur Clementina vnica, de summa Trinitate, & fide Catholica. Constantiense sess. 8. & 15. Lateranense sub Leone X. sess. 11. & Tridentinum sess. 14. cap. 7. & alibi.

CAPVT XIV.

Idem probatur ex testimoniis summorum Pontificum.

TERTIUM argumentum sumitur à summorum Pontificum sententiis. Est autem obseruandum epistolas Pontificum in tres quasi classes distribui posse.

PRIMA classis continet epistolas Pontificum, qui sederunt vsque ad annum CCC. in quibus Magdeburgenses & Calvinus fatentur, verè asseri primatum, & eos Pontifices sanctos, & veros Pontifices fuisse; sed eas epistolas dicunt esse confictas, & recentes, ac falsò Pontificibus illis adscriptas.

SECUNDA classis complectitur epistolas eorum Pontificum, qui sederunt ab anno DC. vsque ad nostra tempora: in quibus fatentur aduersarij, verè asseri primatum, & esse eorum auctorum, quibus inscribuntur, sed eos Pontifices non esse dignos fide, & Pseudopontifices non Pontifices fuisse.

TERTIA classis comprehendit illas epistolas, in quibus & apertè asseritur primatus, & quas constat esse scriptas à sanctis & veris Pontificibus, qui floruerunt ab anno CCC. ad DC. videlicet Iulio, Damaso, Syricio, Innocentio, Zozi- mo, Leone, Gelasio, Anastasio II. Ioanne II. Felice IV. Pelagio II. Gregorio Magno. Ergo in testimoniis primæ & secundæ classis, non erit opus immorari in citandis verbis, sed satis erit notare loca, & respondere ad obiectiones hæreticorum: quandoquidem fatentur in illis epistolis apertè asseri sententiam nostram. Verba autem adferenda tantùm erunt in testimoniis tertiæ classis.

PRIMUM igitur disertè asserunt primatum hi sancti Pontifices, Clemens epist. 1. Anacletus epistol. 3. Euaristus epist. 1.

pp 2

Alexan-

Alexander epist. 1. Pius epist. 1. & 2. Anicetus epist. 1. Victor
 stol. 1. Zephyrinus epist. 1. Calixtus epist. 2. Lucius epist. 1. Ma
 cellus in epist. 1. Eusebius epist. 3. Melchiades epist. 1. Mar
 lus epist. 1.

Ad hæc testimonia nihil respondent, nisi esse recentia
 supposititia. At quamuis aliquos errores in eas irrepsisse
 negauerim, nec indubitas esse affirmare audeam; certe
 men antiquissimas esse nihil dubito: mentiuntur enim Mo
 deburgenses Cent. 2. cap. 7. ad finem, cum dicunt, nullum
 dignum auctorem citasse has epistolas ante tempora Car
 Magni. Nam Isidorus, qui CC. annis antiquior est Caroli
 proœmio sui collectanei sacrorum Canonum, dicit se ex co
 filio 80. Episcoporum collegisse Canones ex epistolis Cle
 ris, Anacleti, Euaristi, & ceterorum Rom. Pontificum. In
 Concilium Vasense, Can. 6. citat epistolas Clementis, vna
 exstant. Et celebratum est hoc Concilium tempore Leonis
 id est, C C C. L. annis ante imperium Caroli. Denique Leo
 nus, qui annis C C C C. præcessit Carolum, Præfatione
 cognitiones Clementis à se conuersas ex Græco, men
 pistole Clementis ad Iacobum, & eam se vertisse dicit
 co. Esse autem verè hanc versionem Ruffini, testatur Ge
 dius lib. de viris illustrib. in Ruffino.

In SECUNDA classe est Adrianus I. in epist. ad Thar
 Nicolaus I. in epist. ad Michælem Imperatorem, Leo I.
 epist. ad Michælem Episcopum Constantinopolitanum,
 schalis in epist. ad Episcopum Panormitanum, quæ habet
 cap. Significasti, extra, de Electione, Innocentius III. in ep
 ad Imperatorem Constantinopolitanum, quæ habetur in
 Solita, extra, de Maioritate, & obedientia. Qui omnes sent
 & ex professo docent, Romanum Pontificem toti Eccle
 præfle.

Ad hæc aduersarij respondent, hos Pontifices omnes
 richristos fuisse. Id quod in sequenti quæstione resellimus.
 Interim hoc solum dicimus: si isti Pontifices Antichristi fu
 runt, totam Ecclesiam ab annis ferè 1000. peruisse; constans
 nim ex historiis, Ecclesiam vniuersam his Pontificibus ab
 hæsisse, eorumque sententiam esse sequutam. Si verò Eccle
 periit, mentitum esse Christum, qui ait, Matth. 16. aduersus
 Ecclesiam portas inferi non præualituras. Sed de hac reman
 ta di-

ta dicemus in quæstionibus de Ecclesia. Veniamus ad tertiam classem, & duodecim optimos & sanctissimos Põtifices proferamus.

PRIMVS sit S. IVLIVS I. qui in epist. ad Orientales, quæ exstat in Apolog. 2. S. Athanasij, ita loquitur: *An ignari estis, hanc esse consuetudinem, & primùm nobis scribatur, & hinc quod iustum est, definiri possit? quapropter si isthic eiusmodi suspicio in Episcopum concepta fuerat, id huc ad nostram Ecclesiam referri oportuit.* Et infra: *Qua, inquit, accepimus à B. Petro Apostolo, ea vobis significo, non scripturus alioqui, quæ nota apud vos esse arbitror, nisi facta ipsa nos conturbassent.* His verbis S. Iulius affirmat, ad se pertinere officium diiudicandi causas Episcoporum, etiam Orientalium, tamen si Patriarchæ primarij essent (nam de causa S. Athanasij Alexandrini Patriarchæ agebatur) & hoc ius à B. Petro se accepisse, atq; id omnibus notum esse. Quid, quæso, responderi potest? auctor est sanctus, & vetustissimus; epistola certa, & à sancto Athanasio tota descripta; verba denique ipsius perspicua, & diserta.

SECUNDVS sit S. DAMASVS, qui in epistola ad omnes Episcopos Orientales, quam Theodoretus recitat lib. 5. hist. cap. 10. *Quoniam, inquit, Apostolica sedi reuerentiam debitam caritas vestra distribuit, vobis quàm plurimum, carissimi filij, prestistis.* Vbi agnoscit debitam reuerentiam, & filios vocat omnes Episcopos. Item in epistol. 4. ad Episcopos Numidiæ: *Cuncta quæ possunt aliquam recipere dubitationem, ad nos tanquam ad caput, & semper fuit consuetudo, deferre non desinat.*

TERTIVS S. SYRICIVS in epistola ad Himericum Episcopum Tarraconensem, quam etiam Calvinus verè Syricij esse fatetur: *Pro officij, inquit, nostri consideratione, non est nobis dissimulare, non est tacere libertas, quibus maior cunctis Christiana religionis zelus incumbit. Portamus onera omnium qui grauantur. Quinimo hac portat in nobis B. Apostolus Petrus, qui nos in omnibus, & confidimus, administrationis sue protegit, & tuetur hæredes.* Et infra cap. 15. *Explicauimus, & arbitror, frater carissime, & niuersa quæ digesta sunt in querelam, & ad singulas causas, de quibus per filium nostrum Basianum Presbyterum ad Romanam Ecclesiam, & potè*

ad caput tui corporis retulisti, &c. Denique præcipit Episcopo, ut hæc sua decreta dirigat ad alios Episcopos omnes.

QUARTVS S. ZOZIMVS in epist. ad Helichium Salonitanum Episcopum: *Ad te, inquit, potissimum scripta dixerimus, quæ in omnium fratrum & Episcoporum nostrorum uis uideat. Et infra: Sciet quisquis hoc, postposita trû, & Apostolica sedis auctoritate, neglexerit, à nobis dignius vindicandum; Et loci sui minime dubitet sibi non contere rationem, si hoc putat post tot prohibitiones posse tentare.*

QUINTVS S. INNOCENTIUS in epist. 22. ad Episcopos Macedoniæ: *Aduerti, inquit, sedi Apostolica, ad quam ratio, quasi ad caput Ecclesiarum missa currebat, siera uiam, &c. Item, in epist. ad Concilium Mileuitanum, quæ inter epistolas S. Augustini 93. Diligenter, inquit, & conuenienter Apostolico consulitis honori. Honori, inquam, illius quem præter illa, quæ extrinsecus sunt, sollicitudo manet omnium Ecclesiarum: antiqua scilicet regula formam sequenti, quam semper ab orbe mecum nostis esse seruata. Idem in epist. ad Concilium Carthaginense quæ est 91. Romanam sedem esse fontem & caput omnium Ecclesiarum.*

Ad hoc testimonium Magdeburgenses nihil respondit nisi Innocentium nimis multum sibi arrogare. Quocirca per contumeliam Nocentium uocant. At si ita est, cur veteres Patres hunc Innocentij errorem non reprehenderunt? Augustinus in ep. 106. ad Paulin. de his duabus epistolis Innocentij loquens ait: *Ad omnia ille nobis rescripsit eodem modo quo fas erat, atq; oportebat Apostolica sedis Antistitem?* Ibidem Augustinus Innocentium B. memoriæ Papam appellat.

SEXTVS est S. LEO. Sed quoniam Lutherus & Calvinus dicunt, veteres Pontifices nihil auctoritatis habuisse in Occidentem, adferamus testimonia Leonis, quibus simul præmatus asseratur, & ostendatur eo tempore Pontifex in Græciam, Asiam, Ægyptum, & Affricam iurisdictionem exercuisse. Igitur in epist. 84. ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem: *Sicut, inquit, præcessores mei præcessoribus tuis præteritiam ego dilectioni tuæ priorum sequutus exemplum, & tui mei moderaminis delegaui, Et curam, quam uniuersis Ecclesiis principaliter ex diuina institutione debemus, imitatorum nostram mansuetudinis effectus, adiuuantes, & longinquas ab Apo-*

stolica sede provinciam presentiam quodammodo nostra visita-
 tionis impenderes. Et infra: *Vices*, inquit, nostras ita tua cre-
 didimus caritati, et in partem sis vocatus sollicitudinis, non
 in plenitudinem potestatis. Et in fine, ubi dixerat magna pro-
 videntia constitutos Episcopos, Archiepiscopos, & Prima-
 tes, subdit: *Per quos ad unam Petri sedem Universalis Ecclesia
 cura conflueret, & nihil unquam a suo capite disideret. Ex
 his apparet non solum primatus, sed etiam auctoritas Leonis
 in Ecclesias Græciæ.*

Idem L. 50 epist. 46. ad Anatholium Episcopum Constan-
 tinopolitanum: *Residentibus*, inquit, vobis, quibus executio-
 nem nostra dispositionis iniunximus, &c. Vides, ut præcipiat
 Patriarchæ Constantinopolitano. Idem epist. 62. ad Maximum
 Antiochenum, monet eum, ut frequenter ad se scribat, quid
 agatur circa Ecclesias. Et ibidem: *Iuuenalis*, inquit, *Episcopus
 ad obtinendum Palestina provinciam principatum credidit se
 posse sufficere. Quod sancta memoria Cyrillus merito perhor-
 rescens, scriptis suis mihi rem indicavit, & sollicita prece
 multum poposcit, et nulla illicitis conatibus præberetur assen-
 sio, &c.* Vides quomodo Patriarcha Alexandrinus supplicat
 Leoni, ne permittat Iuuenali subiici Palæstinam? Et cum ea
 provincia ad Antiochenum Patriarchatum spectaret, cur nõ
 petiit hoc potius Cyrillus ab Antiocheno Patriarcha?

Idem epist. 81. ad Dioscorum Patriarcham Alexandrinum:
Quod, inquit, *a Patribus nostris propensiore cura novimus es-
 se servatum, a vobis quoque volumus custodiri, &c.* Vides L. E-
 O- N. E. M. imperare Patriarchæ totius Ægypti, & Lybiæ? Idem e-
 pist. 87. ad Episcopos Africæ: *Quod*, inquit, *ut cunque pati-
 mur esse veniale, inultum postmodum esse non poterit, si quis-
 quam, quod omnino interdiciamus & surpare præsumpserit. Et
 infra: Causam*, inquit, *Lupicini Episcopi illic iubemus audi-
 ri, &c.* L. E. O. igitur imperabat Episcopis Græciæ, Asiæ, Ægy-
 pti, Africæ. Exstant etiam epistolæ eius ad Episcopos Germa-
 niæ, Galliæ, Hispaniæ, Italiæ, in quibus apertè se eorum iudi-
 cem & caput agnoscit.

Denique serm. i. de natali Apostolorum, his verbis Roma-
 nam urbem alloquitur: *Per sacram B. Petri sedem caput or-
 bis effecta latius præsidet religione divina, quàm dominatio-
 ne terrena. Quamvis enim multis aucta Victoris, ius imperij*

tui terra, marique protuleris: minus tamen est, quod tibi
licus labor subdidit, quam quod pax Christiana subiecit.
clarius?

Ad hæc loca respondet Calvinus dupliciter lib. 4. Infr
cap. 7. §. II. PRIMO dicit Leonem supra modum auidiam
riæ, & denominationis fuisse, & ambitioni eius multos
tisse. In cuius rei probationem citat in margine epist. eius

At in ea epistola nihil tale exstat, nec in aliis epistolis
inuenimus vllos restitisse sancti Leoni, excepto vno Ep
po Gallo, qui Hilarius dicebatur. Is tantum legitur in ep
Leonis, se subtrahere voluisse ab Apostolicæ sedis obed
tia. Qui tamen, vt ibidem legimus, Romam venit ad d
dam causam, & conuictus in Concilio punitus est. Est
autem inter epistolas Leonis epistolæ variorum Con
rum, Episcoporum, Imperatorum ad ipsum Leonem, &
minatim epistolæ Episcoporum Galliæ, in quibus pietas
& auctoritas mirificè prædicatur. Nec puto ante Luther
& Calvinum vllum fuisse, qui B. Leonem superbiæ, &
tionis reprehenderit.

SECUNDO respondet, Leonem non vsurpasse sibi
ctionem in alios Episcopos, sed tantum se in dissid
ponendis interposuisse, quantum lex & natura Ecclesi
communione patiebatur. Et probat, quia idem Leo ep
vbi videtur maximè iubere Episcopis, tamen dicit se vell
uari in omnibus priuilegia Metropolitanorum; quasi d
se ex pietate monere, auctoritatem autem relinquere iis
rum est.

At si ita est: ergo non gloriæ, & dominationis auidior
nec ambitionis accusandus erat. Deinde verba ipsa Leo
suprà citata satis apertè docent, eum verè & ex auctori
Episcopis imperasse. Quod autem vult seruari iura Met
ropolitanorum, nihil officit nostræ causæ. Nam ita vult ser
ri, vt simul illi subiiciantur sedi Apostolicæ, & eius vic
Sic enim loquitur in epist. 84. Igitur, inquit, secundum
torum Patrum canones spiritu Dei conditos, & totius mundi
reuerentia consecratos, Metropolitanos singularum provin
ciarum Episcopos, quibus ex delegatione nostra fraternitas
tua cura pretenditur, ius tradita sibi antiquitus dignitas
intemeratum habere decernimus; ita vt à regulis præstitis

nulla aut negligentia, aut presumptione discedant. Et infra: Si forte, inquit, inter ipsos, qui presunt de maioribus, quod absit, peccatis, causa nascatur, qua provinciali nequeat examine definiri, fraternitatem tuam de totius negotij qualitate Metropolitanus curabit instruere: Et si coram positis partibus, nec tuo fuerit res sopita iudicio, ad nostram cognitionem, quidquid illud est, transferatur.

SEPTIMVS S. GELASIVS, sic ait in epist. ad Episcopos Dardaniæ: Cuncta per mundum nouit Ecclesia, quoniam quorumlibet sententiis ligata Pontificum, sedes B. Petri Apostoli ius habeat resoluendi. Vt pore qua de omni Ecclesia fas habeat iudicandi, neq; cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. Similia habet in epistola ad Anastasium Imperatorem; & in tomo de vinculo anathematis. Neque ad hæc vlla responsio dari potest. Constat enim hæc verè esse verba Gelasij, & Gelasium virum sanctum fuisse, & ante mille annos Ecclesiæ præfuisse.

OCTAVVS IOANNES II. qui etiam ante mille annos sedet, in epistola ad Iustinianum seniore[m] Augustum, quæ habetur in ipso codice Iustiniani, in i. titulo: Inter claras, inquit, sapientia ac mansuetudinis vestra laudes, Christianissime Principum, puriore luce tanquam aliquod sydus irradiat, quod amore fidei, quod caritatis studio edocti, Ecclesiasticis disciplinis Romana sedis reuerentiam conseruatis, Et ei cuncta subiicitis, Et ad eius deducitis vnitatem, ad cuius auctorem; hoc est, Apostolorum primum, Domino loquente, præceptum est; Pasce oues meas. quam esse omnium verè Ecclesiarum caput, Et Patrum regula, Et Principum statuta declarant, &c.

NONVS ANASTASIVS II. in epist. ad Anastasium Imperatorem: Per ministerium, inquit, humilitatis meæ, sicut semper est sedes B. Petri in vniuersali Ecclesia, assignatum sibi à Domino teneat principatum.

DECIMVS SIT FELIX IV. qui in epistola prima ad varios Episcopos, inquit: Sanctitatis vestra scripta, qua ad sedem Apostolicam misistis tanquam ad caput, et inde acciperetis responsa, vnde omnis Ecclesia totius religionis sumpsit exordium, gratanter suscepi, &c.

VNDECIMVS SIT PELAGIVS II. qui in epistola prima
Episcopus Orientis: *Romana sedes*, inquit, *instirmentum*
mino, caput est omnium Ecclesiarum.

DVODECIMVS S. GREGORIVS Magnus, non min
quàm Leo se totius Ecclesiæ caput agnouit, lib. 1. epist. 7.
Gennadium: *Ex Concilio*, inquit, *Numidia si qui desideran*
runt ad Apostolicam sedem venire, permittite, *Et si qui*
eorum via contradicere voluerit, obuiate. Hinc igitur app
ret auctoritas Gregorij in Episcopos Africae. Item, lib. 3.
pist. 37. ad Natalem: *Postquam*, inquit, *ad beatitudinem*
fram, *Et decessoris mei*, *Et mea in caussa Honorati*
diaconi scripta directa sunt, *tunc contempta & trisq; sen*
tia prefatus Honoratus proprio gradu priuatus est. Qu
quilibet ex quatuor Patriarchis fecisset, sine grauisimo
dalo tanta contumacia transire nullo modo potuisset. Co
his verbis S. Gregorius omnibus Patriarchis se præpot
fuisse, apertissimè demonstrat.

Item lib. 4. epist. 56. ad Episcopos prouinciæ Helladi
lium, inquit, *Ioanni fratri nostro Corinthiorum Episcopi*
transmisisse cognoscite, cui vos magnoperè conuenit ob
Vides Gregorij auctoritatem in Græcos Episcopos,
Corinthiorum Episcopum, Archiepiscopum ordinat per
lij transmissionem? Idem lib. 7. epist. 63. ad Ioannem Ep
pum Siracusanum: *Nam*, inquit, *de Constantinopolitana*
clesia, quis eam dubitet Apostolica sedi esse subiectam?
Et Dominus piissimus Imperator, Et frater noster Episcopus
eiusdem ciuitatis Episcopus assidue profitetur. Et epist. 64.
eundem: *Nam*, inquit, *quod se dicit sedi Apostolica sub*
qua culpa in Episcopis inuenitur, nescio quis ei Episcopum
rectus non sit, &c. Quid clarius? Omitto epistolas ad Ep
pos Italiae, Galliae, Hispaniæ. Nam de subiectione eorum
la dubitatio est.

Respondet CALVINVS lib. 4. cap. 7. §. 12. ac primùm
Gregorium tribuisse sibi ius corrigendi alios, non autem
ruisse ei, nisi illos, qui volebant. At hoc dici non potest, nisi
Gregorius sanctissimus, & humillimus fuit. Quocirca etiam
Græci eius diem festum colunt; & Calvinus in hoc lib. 4. cap.
7. §. 22. Gregorium virum sanctum fuisse fatetur. Non autem
potest cum sanctitate consistere vsurpatio iuris alieni. Neg

est nœuus, aut macula venialis, subiicere sibi omnes Episcopos; sed intolerabilis superbia, & ipsissima nota Antichristi, vt ipsimet frequenter docent. Quomodo ergo Gregorius sanctus erat, si omnes Episcopos sibi iniuste subiiciebat?

SECVNDO responder, Gregorium ex mandato Imperatoris iudicasse Episcopum Constantinopolitanum, vt ex lib. 7. epist. 64 ipsius Gregorij, cognosci potest. At in ea epistola Gregorius dicit, Imperatorem voluisse à se iudicari Patriarcham illum, quia canones hoc iubent. Quod idem est, ac si diceret, Imperatorem noluisse impedire, quin iuxta canones Episcopus, licet regie vrbs, à Gregorio puniretur. Quare in epistola superiore Gregorius dicit, Imperatorem assidue profiteri, Ecclesiam Constantinopolitanam Romanæ esse subiectam.

TERCIO responder, Gregorium, sicut alios puniebat, ita paratum fuisse ab aliis emendari, vt ipse dicit lib. 2. epist. 37. ad Natalem Salonitanum; ac proinde non magis præfuisse, quàm subiectum fuisse. At Gregorius in illa epistola de correptione fraterna loquitur, non de censura iudiciali: *Ecce, inquit, fraternitas tua agere se tulit de conuiujs à me esse reprehensum, cum ego, qui et si hanc non vitæ, tamen loco transgredior, ab omnibus corripì, ab omnibus emendari paratus sim. Et hunc solum mihi amicum estimo, per cuius linguam ante apparitionem districti iudicis meæ maculas mentis tergo.* Adde quod inuoluit contradictionem; eundem omnibus prælatum esse, & tamen aliquibus subiici.

QUARTO respōdet, hunc statum pontificium valde Gregorio displicuisse. Subinde enim conqueritur, inquit, se sub colore Episcopatus ad seculum rediisse, vt lib. 1. epist. 5. & 7. At Gregorius desiebat quidem, quòd ex quiete monasterij ad onera Episcopalia translatus esset; non autem displicebat ei, quòd Apostolica sedes omnium Ecclesiarum curam gereret. Nam ipse idem acerrimè pugnavit pro honore sedis suæ, contra Ioannem Episcopum Constantinopolitanum. Et lib. 4. epist. 36. ad Eulogium: *Humilitatem, inquit, teneamus in mente, Et tamen ordinis nostri dignitatem seruemus in honore.* Et lib. 11. epist. 42. ad Ioannem Panormitanum Episcopum: *Illud, inquit, admonemus, vt Apostolicæ sedis reuerentia nullius præsumptione turbetur. Tunc enim*
statuo

status membrorum integer manet. si caput fidei nulla
iniuria. Et in explicatione quarti Psalmi penitentialis
tantum, inquit, sua temeritatem extendit & asansit, ut ea
omnium Ecclesiarum Romanam Ecclesiam sibi vendicet
in Domina Gentium terrena ius potestatis & surpet.

CAPVT XV.

Idem probatur ex Patribus Græcis.

VENIAMVS ad testimonia veterum Patrum,
summi Pontifices non fuerunt. Caluinus &
Cicero tres tantum nobis obiciunt, Cyprianum,
Hieronymum, & Bernardum, de quibus dicitur
suo loco. Nos autem pro tribus, ferè triginta illis obiciuntur.

PRIMVS igitur sit B. IGNATIVS, qui epistolam ad
manos inscribit: *Ignatius Ecclesie sanctificatae, qua præcipue
regione Romanorum.* Cur dicitur Ecclesia prædens, quia
caput est omnium aliarum?

SECUNDVS B. IRENAEVS lib. 3. cap. 3. *Maxima, id est
antiquissima, & omnibus cognita, à gloriosissimis discipulis
postolis Petro & Paulo Roma fundata & constituta. Et
eam quam habet ab Apostolis traditionem, & annuuntiam
omnibus fidem, per successiones Episcoporum peruenit
& ad nos, indicantes, confundimus eos, qui quoquo modo
per sui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per carni-
tem, & malam scientiam, præter quam oportet, colligunt.
hanc enim Ecclesiam propter potentiores principales
neesse est omnem conuenire Ecclesiam; hoc est, eos, qui
& undiq; fideles, in qua semper ab his, qui sunt undiq; conser-
uata est ea, qua ab Apostolis est, traditio.*

NOTA illud: *Neesse est.* Et illud: *Omnem conuenire
Ecclesiam.* Et illud: *Propter potentiores principales a-
tatem.* Et illud: *In qua semper ab omnibus conseruata est Apostolica
ditio.* Nam Irenæus probat, posse nos confundere omnes
reticos ex doctrina Romæ Ecclesiæ; quia neesse est ad hanc
Ecclesiam omnes conuenire, & ab ipsa tanquam à capite
fonte pendere: & proinde neesse est, eius doctrinam esse
postolicam & veram. Quod autem neccessarium sit omnibus
Christi